

Dosarul nr. 2ra-1189/22
2-21168161-01-2ra-26082022

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. A. Costiuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.M. Anton, O. Cojocar, A. Panov)

DECIZIE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Victor Chiriac,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Chiriac
împotriva lui Victor Chiriac cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea
copiilor minori,
împotriva deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 15 noiembrie 2021, Ludmila Chiriac a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Victor Chiriac, solicitând încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor
minori xxxxx, născută la data de xxxxx, xxxxx, născut la data de xxxxx și xxxxx,
născută la xxxxx, în mărime de 1500 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu
data de 15 noiembrie 2021 până la majoratul copiilor.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, în data de 20 septembrie 2011 a
fost înregistrată căsătoria cu Victor Chiriac, iar prin hotărârea din 08 noiembrie 2021
a Judecătoria Căușeni, sediul Central, căsătoria a fost desfăcută.

Totodată, a menționat că, în data de xxxxx, s-a născut fiica xxxxx, la data de
xxxxx, s-a născut fiul xxxxx și la xxxxx, s-a născut fiica xxxxx.

Reclamanta a susținut că, pârâtul nu are loc permanent de muncă, nu întreține
familia și nu contribuia cu nimic în gospodărie, declarând că, doar ea trebuie să
lucreze acasă, motiv pentru care au divorțat, iar domiciliul copiilor minori a fost
determinat cu ea prin hotărâre judecătorească. Pârâtul nu contribuie la întreținerea
copiilor, fiind nevoită de a se adresa în instanța de judecată cu cerere de încasare a
pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

Prin hotărârea din 04 martie 2022 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, s-a
admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Chiriac și s-a încasat
de la Victor Chiriac în beneficiul în beneficiul Liudmillei Chiriac pensia pentru
întreținerea copiilor minori xxxxx, născută la data de xxxxx, xxxxx, născut la data
de xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx, în mărime de 1200 de lei moldovenești lunar,
pentru fiecare copil, începând cu data de 15 noiembrie 2021 și până la majoratul

copiilor; s-a încasat de la Victor Chiriac în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1296 de lei moldovenești; în rest, acțiunea a fost respinsă; totodată, s-a indicat despre executarea imediată a hotărârii.

Prin decizia din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, din lipsa de teme, cererea de apel depusă de Victor Chiriac și s-a menținut hotărârea din 04 martie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central.

La 09 august 2022, Victor Chiriac a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de încasarea a pensiei pentru întreținerea copiilor minori xxxxx și xxxxx a câte 860 de lei lunar pentru fiecare copil.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a soluționat greșit litigiul prin aprecierea incorectă și arbitrală a probelor din dosar.

La caz, urmau a fi aplicate prevederile art.76 alin. (2) Codul familiei. În sensul Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei nr. 4 din 15 aprilie 2013, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanțele judecătorești urmează să țină cont de starea materială și familială a părinților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimumului de existență pentru un copil. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești urmau a ține cont și de dispozițiile art.58 alin.(1) și art.74 alin.(1) Codul familiei, conform cărora, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Recurentul a susținut că, la materialele dosarului a fost anexată copia fișei medicale, care confirmă că, are probleme de sănătate, fiind supus unei intervenții chirurgicale, fapt care îi limitează posibilitatea de a munci fizic. La fel, a fost anexată caracteristica din 11 februarie 2022, eliberată de Primăria satului Copanca, conform căreia nu este încadrat în câmpul muncii, nu are venituri stabile și familia acestuia face parte din categoria social- vulnerabilă. La încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, urmează a se lua în considerare ca circumstanță stabilită, informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimumului de existență pentru un copil și nu informația despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informația cu privire la mărimea minimumului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor. Conform informației plasate pe pagina web a Biroul Național de Statistică, valoarea minimumului de existență pentru întreținerea unui copil în vârstă de la 7-17 ani, în localitățile rurale pentru semestrul II al anului 2021 constituie suma de 1723,7 lei. Astfel, în contextul prevederilor art.58 alin. (1) Codul familiei, la determinarea mărimii pensiei de întreținere pentru un copil urmează de ținut cont faptul de 1/2 din 1723,7 lei, ceea ce constituie 861,85 de lei.

De asemenea, a indicat că, o altă circumstanță importantă care a fost ignorată de instanța de apel la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere este faptul că fiica xxxxx, născută la xxxxx se află la întreținerea sa, iar Ludmila Chiriac nu achită

pensie alimentară și nu contribuie la întreținerea acesteia. Conform legislației, ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor. Respectiv încasarea pensiei de întreținere pentru trei copii doar de la el, fără a ține cont de faptul că acesta are la întreținere copilul minor xxxxx, este contrară principiului echității și egalității părinților, în măsură în care Ludmila Chiriac, la fel, are obligația de întreținere a copiilor.

Recurentul a precizat că, în data de 31 octombrie 2021, Ludmila Chiriac a plecat împreună cu copiii minori xxxxx și xxxxx la casa părintească, însă el a rămas să locuiască împreună cu fiica minoră, xxxxx, care o întreține și se ocupă de educație. Suma de 1200 de lei lunar pentru fiecare copil încasată de prima instanță și menținută de instanța de apel nu este justificată prin niciun argument social sau economic. Din probele administrate este evident că, nu are capacitatea să o achite.

Instanța de apel a aplicat în mod eronat dispozițiile art.255 Cod de procedură civilă. Prin decizia din 23 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a casat parțial hotărârea din 08 noiembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, în partea stabilirii domiciliului copiilor minori și în această parte s-a emis o hotărâre nouă prin care domiciliul copilului minor xxxxx, născută la xxxxx, s-a stabilit cu tatăl. Prin urmare, decizia din 23 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău este o hotărâre definitivă, care este executorie și obligatorie pentru toate persoanele fizice și autoritățile publice, inclusiv și pentru instanțele de judecată. Astfel, sub aspectul de legalitate și temeinicie, soluția instanței de fond și de apel privind încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea fiicei xxxxx, este una incorectă, deoarece locuiește cu el, frecventează în continuare școala din sat, unde mai studiază muzica la școala muzicală din această localitate. xxxxx a locuit împreună cu tatăl și bunica pe linia paternă în casa lor, a studiat în școala din localitate, unde și domiciliază. Concluziile instanței de apel precum că decizia din 23 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu este irevocabilă și astfel urmează a fi ignorată, sunt lipsite de temei legal, or, faptul că, în ședința instanței de apel, avocatul stagiar al intimatei a declarat că vor contesta decizia instanței de apel din 23 martie 2022, nu echivalează cu anularea deciziei date. La momentul examinării cauzei în instanță de apel era în vigoare o hotărâre definitivă de stabilire a domiciliului unui copil minor cu tatăl. De altfel, în contextul dispozițiilor art.261 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească putea din oficiu, să suspende procesul în cazul în care considera că cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe. Contrar acestei norme instanța de apel a indicat că, decizia instanței de apel din 23 martie 2022, poate fi contestată de către intimata Ludmila Chiriac și astfel a ignorat-o. Referitor la decizia instanței de apel din 23 martie 2022, la data desfășurării ședinței de judecată în instanța de apel din 23 iunie 2022, trecuse deja trei luni, pentru contestare.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 29 august 2022 (f.d.90) a fost expediată în adresa intimatei și a fost recepționată la data de 05 septembrie 2022, conform avizului de recepție (f.d.91).

Prin referința depusă la 20 septembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.98), Ludmila Chiriac și-a exprimat poziția în favoarea respingerii recursului declarat.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 23 iunie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 09 august 2022, ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 09 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecătii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Victor Chiriac și va casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din perspectiva prevederilor art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pornind de la faptul că în sistemul legislației noastre procesuale, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul limitându-se la obiectul acestui în sensul formulat prin acțiune și, după caz, concretizat de către partea reclamantă, subsecvent, instanța de recurs se află în situația de a verifica dacă la caz a fost îndeplinită condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs Moldova, 16 iunie 2015, § 31, § 35 – 36; Nichifor vs Moldova, 20 septembrie 2016, § 29 – 31).

Inițial, Colegiul reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecătii.

Instanțele ierarhic inferioare, conform materialelor cauzei civile, au constatat că, Ludmila Chiriac și Victor Chiriac s-au aflat în căsătorie, fiind înregistrată la data

de 20 septembrie 2011, iar prin hotărârea judecătorească din 08 noiembrie 2021, căsătoria a fost desfăcută (f.d.2).

În familia Chiriac, în data de 23 septembrie 2011, s-a născut fiica xxxxx (f.d.3), la data de xxxxx, s-a născut fiul xxxxx (f.d.4) și la xxxxx, s-a născut fiica xxxxx (f.d.5).

Totodată, prin hotărârea judecătorească din 08 noiembrie 2021, s-a determinat domiciliul copiilor minori xxxxx, xxxxx și xxxxx, cu mama Ludmila Chiriac (f.d.2).

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la 15 noiembrie 2021, Ludmila Chiriac a solicitat încasarea de la Victor Chiriac a pensiei pentru întreținerea copiilor minori xxxxx, născută la data de xxxxx, xxxxx, născut la data de xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx, în mărime de 1500 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 15 noiembrie 2021 până la majoratul copiilor (f.d.1).

Prima instanță judecând cauza civilă în fond, prin hotărârea din 04 martie 2022, a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Chiriac și a încasat de la Victor Chiriac în beneficiul Liudmilei Chiriac pensia pentru întreținerea copiilor minori xxxxx, născută la data de xxxxx, xxxxx, născut la data de xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx, în mărime de 1200 de lei moldovenești lunar, pentru fiecare copil, începând cu data de 15 noiembrie 2021 și până la majoratul copiilor; a încasat de la Victor Chiriac în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1296 de lei moldovenești; în rest, acțiunea a fost respinsă; totodată, a indicat despre executarea imediată a hotărârii (f.d.22, 25-29).

Instanța de apel, judecând cauza civilă în ordine de apel, prin decizia din 23 iunie 2022, a respins, din lipsa de temei, cererea de apel depusă de Victor Chiriac și a menținut hotărârea din 04 martie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central (f.d.68-78).

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, pensia pentru întreținerea copiilor minori xxxxx, născută la data de xxxxx, xxxxx, născut la data de xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx, în cuantum fix de 1200 de lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu data de 15 noiembrie 2021 și până la majoratul copiilor, dispusă spre încasare de prima instanță este justificată și nu urmează a fi modificată.

Prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat, Colegiul va casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, or, instanța ierarhic inferioară neelucidând complet circumstanțele cauzei și apreciind arbitrar probele, pripit a decis respingerea apelului declarat de Victor Chiriac cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Curtea Europeană, cu referire la art. 6 § 1 CEDO, amintește că, potrivit jurisprudenței sale constante, hotărârile judecătorești trebuie motivate astfel încât să indice de o manieră suficientă motivele pe care se fondează.

În temeiul art. 373 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Colegiul, reiterează că, deși, instanța de apel avea obligația de a elucidă toate circumstanțele esențiale soluționării litigiului corect, obiectiv și multiaspectual, însă verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, instanța ierarhic inferioară a eludat obligația sa prevăzută de legea procesuală, limitându-se, în esență, la însușirea constatărilor primei instanțe.

În contextul alegățiilor recurentului, Colegiul relevă că, într-adevăr la materialele cauzei civile a fost anexată în copie, decizia din 23 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emisă în rezultatul examinării cererii de apel depuse de Victor Chiriac împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, prin care a fost casată hotărârea dată în parte, fiind emisă o nouă hotărâre de stabilire a domiciliului copilului minor xxxxx, născută la data de xxxxx, cu tatăl Victor Chiriac (f.d.47-51).

Aici Colegiul reiterează că, inițial, prin hotărârea din 08 noiembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, domiciliul copiilor minori xxxxx, xxxxx și xxxxx, a fost stabilit cu mama Ludmila Chiriac (f.d.2).

Pornind de la faptul că, prin decizia instanței de apel din 23 iunie 2022, contestată cu prezentul recurs, a fost menținută hotărârea primei instanțe din 04 martie 2022 de încasare de la Victor Chiriac în beneficiul Ludmillei Chiriac a pensiei pentru întreținerea copiilor minori xxxxx, xxxxx și xxxxx, în situația în care există o decizie judecătorească de stabilire a domiciliului unuia dintre copiii minori, xxxxx, cu tatăl Victor Chiriac, Colegiul accentuează că, instanța ierarhic inferioară avea obligația de a verifica acest aspect. Or, instanța de apel nu urma a se limita doar la stabilirea faptului precum că, decizia din 23 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău la care s-a referit apelantul nu ar fi irevocabilă, precum și că, partea oponentă în ședință de judecată și-ar fi exprimat poziția precum că va contesta cu recurs decizia instanței de apel, în condițiile în care acest înscris era important pentru soluționarea corectă a litigiului, întrucât instanța avea obligația de a elucidă circumstanța dată.

De altfel, pronunțarea în ordine de apel în prezenta cauză civilă, în esență, depindea de finalitatea litigiului privind determinarea domiciliului copiilor minori.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

În virtutea art. 130 alin. (3), (4) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În context, cu referire la argumentele recurentului precum că, la data emiterii deciziei instanței de apel în prezenta cauză civilă, expirase deja termenul de contestare a deciziei judecătorești din 23 martie 2022, instanța ierarhic inferioară avea obligația de a verifica acest aspect și după caz, urma să pună în discuție acordarea unui termen suplimentar în acest sens, având în vedere dependența

prezentului litigiu de finalitatea litigiului privind determinarea domiciliului copiilor minori.

Având în vedere rolul diriguitor al instanței, precum și continuitatea examinării cauzei în apel prin prisma efectului devolutiv, instanța are sarcina, în baza rolului activ, să ceară părții să facă precizările necesare, să pună în discuția părților orice împrejurare de fapt sau de drept care duce la soluționarea litigiului peste apărările și susținerile părților din acțiune, referință și alte obiecții, luând în considerare faptul că, în conformitate cu art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant. De altfel, în cazul în care părțile au o atitudine confuză în privința circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, instanța, în temeiul legii materiale care urmează a fi aplicată, va explica părților care circumstanțe au importanță pentru soluționarea pricinii și cui îi revine obligația de a le dovedi.

Totodată, în temeiul art. 118 alin. (5) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Deși, în virtutea art. 442 alin.(1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi, în contextul alineatului 2 al aceluiași articol, instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Astfel, având în vedere criticile recurentului aduse actului judecătoresc contestat, Colegiul evidențiază că, la rejudecarea cauzei urmează a fi apreciate aceste împrejurări din perspectiva relevanței soluționării corecte și complete a litigiului dat.

De altfel, nu poate fi ignorat nici faptul că, există decizia nr 03 din 15 aprilie 2022 a Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei Ștefan-Vodă referitor la graficul de întrevederi al lui Victor Chiriac cu copiii xxxxx și xxxxx, precum și al Ludmilei Chiriac cu fiica xxxxx, anexată în copie la materialele cauzei civile.

Colegiul reiterează că, instanța soluționează litigiul conform regulilor de drept aplicabile, având obligația ca prin toate mijloacele legale, să prevină orice greșală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale.

Conjunctura reliefată *supra*, precum și problemele ridicate de către părți la soluționarea litigiului dat, la rejudecarea cauzei în ordine de apel, necesită o examinare completă și obiectivă.

Din perspectiva postulatelor legale, la examinarea cauzei, instanțele urmează să se conducă nemijlocit de principiul adevărului obiectiv, care se manifestă prin stabilirea multilaterală, completă și obiectivă a tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei.

CtEDO, în repetate rânduri, a statuat că, [...] rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (Hirvisaari v. Finlanda, nr. 49684/99, § 30, 27 septembrie 2001, Fomin v. Moldova, nr. 36755/06, § 34, 11 octombrie 2011).

Incontestabil, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanța, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia. Singura garanție ca instanța a analizat susținerile părților, argumentele și probele administrate o reprezintă motivarea hotărârii judecătorești. De altfel, o hotărâre judecătorească motivată în sensul respectării cerințelor 6 § 1 CEDO, presupune o examinare reală a problemelor esențiale relevate în speță, cel puțin pentru a le aprecia relevanța.

CtEDO, în cauza *Capacchione v. Republica Moldova*, cererea nr. 22616/10, hotărârea din 30 noiembrie 2021, a reamintit că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (a se vedea, printre multe altele, *Perez v. Franța [MC]*, nr. 47287/99, § 80, CEDO 2004-I și *Loupas v. Grecia*, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019). De asemenea, Curtea reiterează jurisprudența sa bine-stabilită, potrivit căreia acest Articol obligă, *inter alia*, instanțele să motiveze deciziile lor. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procesul judiciar poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (a se vedea, printre multe altele, *Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia*, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020, și cauzele citate acolo).

Subsecvent, la rejudecarea cauzei civile, adoptarea soluției la caz urmează a fi precedată de toate aceste etape, luând în considerare momentele conturate, ignorate anterior, precum și motivarea să fie efectuată atât prin prisma poziției părții reclamante, cât și obiecțiilor părții oponente pe marginea acțiunii formulate în raport cu probele prezentate și normele de drept pertinente litigiului, rezultând din prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, ca, în consecință, soluția adoptată să fie certă și coerentă și să răspundă standardelor unui proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO.

Coroborând circumstanțele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art.442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Victor Chiriac.

Se casează integral decizia din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Chiriac împotriva lui Victor Chiriac cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh

Galina Stratulat